

Op naar de Rondhoutveiling want 'alle hout is geen brandhout' ...

Dendrologen richten hun belangstelling meestal voornamelijk op de uiterlijke kenmerken van bomen en struiken. Niettemin biedt ook het hout een fascinerende

verscheidenheid aan structuren, kleuren en bijbehorende gebruiksmogelijkheden. Zelfs de anatomie van hout als zodanig kan een houtliefhebber in de verleiding brengen zich

De auteur met stam van *Ulmus laevis*
voor een nieuw bureau
Foto: Koop Wind

een leven lang daarin te specialiseren.

Voor hout bestaat een uitgebreid scala aan gebruiksmogelijkheden. Voor grote volumes liggen die in de bouw of industrie. Die toepassingen hebben hun grenzen nog niet bereikt, hetgeen momenteel vooral duidelijk wordt bij derivaten van hout in de chemische industrie. Voor dendrologen kan kleinschalige toepassing van hout voor meubels, muziekinstrumenten, restauratiewerk, kunstwerken, gebruiksartikelen en dergelijke van belang zijn. Hout kent een traditie van materiële gebruiken en immateriële betekenissen. Dat geldt ook voor hout dat op stam of liggend als dood hout een aanwinst kan betekenen voor de leefgemeenschap rond bomen of in bossen en zo ook visueel aantrekkelijk kan zijn.

Maar de ongebreidelde hoeveelheden dood hout die natuurbeheerders tegenwoordig in het bos achter laten voegen weinig toe. Eerder worden daardoor kansen gemist om de betekenis van hout voor de samenleving te benutten. Hoewel hout in beperkte mate als restproduct voor brandhout nuttig kan zijn, is de huidige tendens om ons 'klimaat te redden' door biomassa in energiecentrales te stoken, niet goed doordacht. Allereerst levert een dergelijke verbranding

Topstuk van de veiling: 2.5 m³ in-landse eik brengt € 1200 op

Foto: Leffert Oldenkamp

geen winst met betrekking tot opslag van CO₂, ook al plant men opnieuw bomen (verbranden van hout is dus geenszins zogenaamd 'carbonetraal'). Bovendien is het niet renderend. Noch voor de boseigenaar, noch voor de belastingbetaler. Het gaat gepaard met enorme subsidiestromen, waarvan de ontvangers, die niet tot de sector 'bos en groen' behoren, weinig bijdragen aan herstel van bossen en parken. Hout verdient een beter lot dan te worden verbrand.

Bijzondere bomen uit parken, arboreta, lanen en bossen kunnen weloverwogen tot in hun vervalstadium behouden blijven, maar ze kunnen ook op een geschikt moment beschikbaar worden gesteld voor een houtverwerker. Het kan nog geld opleveren ook.

Rondhoutveiling

De jaarlijkse rondhoutveiling van de Unie van Bosgroepen heeft opnieuw aangetoond dat in Nederland diverse afnemers grote belangstelling hebben voor kwalitatief hoogwaardig hout of voor stamstukken van bijzondere houtsoorten. Onder de ruim 80 aanvragers van een kavelijst boden, naast rondhouthandelaren en zagers, vooral meubelmakers, restaurateurs, kunstenaars en makers van muziekinstrumenten op 301 kavels van 43 verschillende houtsoorten. In totaal werd 842 m³ hout aangeboden, wat ongeveer het gemiddelde is van de afgelopen jaren. De grootste inhoud had een stam van Douglas (ruim 8 m³), de kleinste inhoud een Buxus (0,006 m³).

De hoogste prijzen werden betaald voor de kwalitatief beste stamstukken, zoals van Eik, Iep, Walnoot, Robinia, Kers, Esdoorn en Els. Maar ook

minder gangbare houtsoorten als Olijf, Amberboom, Taxus en Jeneverbes gingen weg voor prijzen die tenminste de kosten voor exploitatie en veiling compenseerden. Het topstuk van de veiling werd een Eik met een inhoud van 2,5 m³, die 480 euro per m³ opbracht. Een Walnoot bleek 420 euro per m³ waard.

In Duitsland brengen dergelijke bijzondere stamstukken over het algemeen veel meer op. Dat komt enerzijds door een consistente verpleging van bomen die geschikt worden gemaakt voor een veiling. Anderzijds doordat de zogenaamde 'Wertholzversteigerungen' op een jaarlijks constante stroom van uiteenlopende houtsoorten

kunnen rekenen. De kopers komen er dan steevast op af. Een eikenstam van 3,5 m³ uit Darmstadt bracht afgelopen voorjaar 1560 euro per m³ op.

Opzet rondhoutveiling

De Unie van Bosgroepen treedt al 17 jaar op als organisator van de Nederlandse rondhoutveiling. Daarnaast houden andere spelers op de markt soms inschrijvingen, waarbij het hout meestal op de plek van velling of op stam tegen de hoogste prijs beschikbaar wordt gesteld. Er bestaan ook nog andere vormen van openbare verkoop. Maar, in tegenstelling tot de rondhoutveiling, is daarbij onvoldoende continuïteit,

Hout wordt soms op resonantie getest

Foto: Leffert Oldenkamp

terwijl bijzondere stamstukken nauwelijks aandacht krijgen. De Unie vervult dus een speciale rol op de Nederlandse houtmarkt. Vooral voor houtverwerkers die op zoek zijn naar iets speciaals. Maar ook voor boseigenaren die in de gaten krijgen dat hoogwaardig hout beter niet in de massa kan worden verkocht. Met een dergelijke veiling worden vaak leveringen en gebruiken tot stand gebracht, die anders verloren zouden zijn gegaan. Op lokale markten kan soms ook wel een 'match' worden bereikt, maar dat is toch uitzonderlijk.

De rondhoutveiling vindt plaats op de laatste zaterdag van februari, waarbij de aangeboden stamstukken in de buurt van Schaarsbergen zijn verzameld. Daar zijn dan kijkdagen gedurende enkele weken. De Unie van Bosgroepen nodigt belangstellende kopers uit om de kavels te inspecteren en om uiteindelijk ook op de veiling (aula Helicon opleidingen in Velp) te komen bieden. Men kan tegen betaling (15 euro) een kavellijst ontvangen met de omschrijvingen van herkomst, afmetingen en kwaliteit.

In de maanden daaraan voorafgaand is er uitvoerig overleg met de aanbieders. Specialisten van de Bosgroepen komen tijdig de toestand opnemen. Daarbij komen methodiek van velling en transport aan de orde, maar ook of het hout voldoende waarde

heeft. Uiteindelijk zal de aanbieder een aandeel in de veilingkosten moeten betalen. Tevoren wordt een inschatting gemaakt of dat lonend is. Er wordt naar gestreefd het transport zo voordelig mogelijk te laten plaats vinden (eventueel gecombineerd met andere partijen). Wanneer men interesse heeft kan het beste al in de zomermaanden contact worden gezocht*.

Duurzame bestemming van hout

De betekenis van bossen, singels, lanen en solitaire bomen houdt veel meer in dan de voorziening met het product hout. Oogst van hout komt even wel, als afgeleide van een ecosysteemfunctie of van een landschappelijke functie, in veel gevallen op termijn die andere functies ten goede (ruimte voor andere bomen

Tulpenboom (€ 110/m³)

Foto: Leffert Oldenkamp

of herplant). De essentiële functies van hout vallen dus goed te combineren met de andere functies van bomen voor de samenleving. Groenspecialisten zouden, meer dan nu gebeurt, al in een vroeg stadium van de ontwikkeling van een boom aandacht kunnen schenken aan verbetering van de kwaliteit (tijdig opsnoeien, verwijderen concurrerende bomen of struiken) en vooral de markt verkennen. Bij voorkeur via de rondhoutveiling.

*Contact veiling: Meindert Bruggemans (06)52038396; m.bruggemans@bosgroepen.nl

□